

Volitelné předměty pro 3. ročník (Humanitní vědy)

Předmět: Seminář klasické latiny (pro 3. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu: jednoletý seminář (3. ročník, humanitní zaměření)

Obsahové vymezení: Předmět prohlubuje a rozvíjí jazykové kompetence v latinském jazyce i poznatky o římských reáliích a kultuře, jichž žáci nabyli v předmětu *Latina* ve 2. ročníku, a dále je rozšiřuje paralelně k povinné výuce latiny probíhající v ročníku třetím. Předmět rozvíjí kompetence žáků zejména při čtení a interpretaci originálních textů – srovnávání vlastností obou jazyků vede žáky k pochopení systémových jevů a podporuje kompetenci pro celoživotní studium cizích jazyků; interpretace textů a jejich kontextů (historických, společenských, kulturních) přispívá k hlubšímu pochopení evropského kulturního dědictví a jeho respektování, jakož i k hledání paralel a analogií v aktuálních společenských procesech a událostech.

Časové a organizační vymezení: 3. ročník, 2 vyučovací hodiny týdně

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k rozvoji

Kompetence k učení: schopnost žáků využívat odbornou literaturu (slovníky, příručky, encyklopedie), vyhledávat informace v různých inf. zdrojích a posoudit jejich relevanci; vedení žáků ke studiu slovní zásoby i vlastností jazyka a k tvořivému myšlení o jazyce;

Kompetence k řešení problémů: analýza textu, zvažování různých strategií při překladu; vedení žáků k analytickému, kritickému a tvořivému myšlení, k interpretaci a aplikaci získaných poznatků o římské kultuře v aktuálních souvislostech;

Kompetence komunikativní: vedení žáků k vytržbenému projevu (zejména písemnému při překladu textů), k užívání jazykových prostředků přiměřeně záměru a komunikační situaci, kultivovaná prezentace;

Kompetence sociální a personální: žáci jsou motivováni ke spolupráci, ke společnému/ individuálnímu postupu k vyřešení úkolu; je kladen důraz na utváření vhodných studijních návyků a žádoucích morálně volných vlastností žáků;

Kompetence občanské: vedení žáků ke kritickému posuzování a srovnávání hodnot souvisejících s konceptem občanství v antice a v dnešním světě, ke hledání analogií a k rozvoji politického myšlení žáků, zejm. ve smyslu aktivní participace na společenském dění;

Kompetence k podnikavosti: vedení žáků k rozvoji osobních předpokladů v souvislosti s budoucím studiem a profesním zaměřením, zejm. v oblasti jazykové/ společenskovědní; učitel motivuje a vede žáky k zapojení do předmětové olympiády *Certamen Latinum* i do školní soutěže *Praemium Martinae*.

Výstupy ŠVP:	Učivo: Téma	Dílčí dělení:	Průřezová témata:
<ul style="list-style-type: none"> • žák velmi dobře ovládá principy latinského časování v <i>prézentu</i>, a to jak u sloves pravidelných, tak deponentních; chápe fci PPA a umí tento tvar v závislosti na kontextu různými způsoby překládat 	<ul style="list-style-type: none"> – systemizace časování v <i>prézentu</i> – různé způsoby překladu PPA – abl. abs. s PPA a jeho překlad – deponentia a možné záludnosti 	<ul style="list-style-type: none"> + všední den Římanů + trávení volného času + antická geografie a pojetí světa + kosmos, filosofické představy + mořeplavba a komunikace + antické prvokřesťanství 	<p><i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Mediální výchova</i> (všude i níže)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • žák nadstandardně ovládá různé typy <i>latinských číslovek</i>; v latině je schopen i elementárních matematických operací (vč. výpočtů římského kalendáře) 	<ul style="list-style-type: none"> – typologie dosud známých latin. číslovek – číslovky násobné, počty v latině – římský kalendář 	<ul style="list-style-type: none"> + vzdělávání Římanů - úvod + počítání v římské škole + středověké početní hádanky + humanistické školství 	– “ –
<ul style="list-style-type: none"> • žák je obeznámen se dvěma základními typy <i>latinské výslovnosti</i> (středověká a restituovaná), vývojem latiny od 1. století n. l. a s pojmem vulgární latiny 	<ul style="list-style-type: none"> – změny ve fonetice latiny v 1. a 2. stol. dle pompejských nápisů – texty zaklínacích tabulek 	<ul style="list-style-type: none"> + klasická vs. lidová latina + latinské nápisy z Pompejí + zaklínací tabulky a jejich jazyk 	– “ –
<ul style="list-style-type: none"> • žák ovládá principy latinského časování v <i>minulých časech</i> (impf., pf., plsqpf.), a to nejprve v aktivu, poté i v pasivu; rozumí funkci polovětných konstrukcí s PPP, infinitivy perfekta a ablativem absolutním a dokáže dané konstrukce náležitě překládat do češtiny 	<ul style="list-style-type: none"> – imperfektum – aktivní perfektní – aktivní infinitiv perfekta – supinum – participium perfekta pasiva – pasivní perfektní – pasivní infinitiv perfekta 	<ul style="list-style-type: none"> + urbanismus římských měst + procházka antickým Římem + procházka současným Římem + manželství a sexualita, adopce + otroctví, pojem práv + římské právo a soudní systém + řečnictví a řečnění 	– “ –
<ul style="list-style-type: none"> • žák je obeznámen s vybranými <i>funkcemi pádů</i> v latině a užitím gerundia 	<ul style="list-style-type: none"> – pádová syntax dle výskytu jevů v textech 	<ul style="list-style-type: none"> + římská a latinská epistolografie: 4 autoři a jejich dopisy 	– “ –
<ul style="list-style-type: none"> • žák má poznatky o <i>mnoha aspektech římského života</i> (všední den Římanů, školství, urbanismus měst, veřejná sféra, mytologie, medicína ad.), je schopen je konfrontovat s aktuálními paralelami ve společnosti a kultuře, chápe odkaz evropského kulturního dědictví 	<ul style="list-style-type: none"> – jednotlivá témata z římských reálií, mytologie, kultury, dějiny latinského jazyka podle čtení a interpretace konkrétních textů: viz část <i>Dílčí dělení</i> 	<ul style="list-style-type: none"> + antická medicína + středověké lékařství u nás + lékařská terminologie + římská mytologie: vybrané postavy a příběhy 	– “ –